

דברי תורה

מאת נ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

שנאמרו בסעודה שלישית פרשת וישלח תשע"ט לפ"ק

יוצא לאור ע"י מכון מעדני מלך וויזן - גליון אלף ס"ג

ושני הפירושים שפירש רש"י על עם לבן גרתי, היה בזה כוונה אחת לעשו לא נעשיתי שר וחשוב אלא גר, וכוונה אחת להשי"ת, שתרי"ג מצות שמרתי וכו' ע"ש.

ובעבודת ישראל (אבות) פירש בזה מאמרם (אבות וס"א) שנו חכמים בלשון משנה, שפירושו על דרך לחם משנה, והיינו שלשונם ודיבורם היה בהם משמעות כפולות, שחוץ מפשטות הדברים טמונה בהם משמעות גם כלפי מעלה ע"ש. ובייטב לב (פ' דברים) כתוב לפרש בשם מפרשים, ויברך דוד את ה' לעיני כל הקהל ויאמר דוד (דברי הימים א כט"א), שדוד המלך תמיד היה תהלת ה' בפיו, וגם כאשר לעיני הקהל ויאמר דוד, היה נראה דבריו כאמירה פשוטה, היתה טמונה בזה ברכה לה' ע"כ.

והנה בדיבורי יעקב היה כלול מליצה גם לדורות, כי מעשה אבות סימן לבנים, וכמבואר ברמב"ן (ריש הפרשה). ואמרו (ב"ר עה-יג) ורוח תשימו (לב-יז), אמר יעקב לפני הקב"ה רבונו של עולם אם יהיו צרות באות על בני, לא תביא אותם זו אחר זו, אלא הרווח להם מצרותיהם ע"ש. וכמו כן בכל דיבורי יעקב יש מליצה כלפי מעלה להנצל כאשר יהיו בגלות תחת עשו.

*

ונראה דהנה בגמרא (מגילה יז:) שמעון הפקולי הסדיר י"ח ברכות לפני רבן גמליאל על הסדר ביבנה וכו'. ומה ראו לומר גאולה בשביעית [ולא רפואה אחר סליחה, כדכתיב קרא הסולח לכל עוניכי הרופא לכל תחלואיכי], אמר רבא מתוך שעתידין ליגאל בשביעית [שבוע שכן דוד בא בו חלוק משאר שנים, כדאמרינן בפרק חלק (צו:) שנה ראשונה רעב ולא רעב כו', עד ובשביעית מלחמות, ובמוצאי שביעית בן דוד בא], לפיכך קבעה בשביעית וכו', מלחמה נמי אתחלתא דגאולה היא [ואף על גב דהאי גאולה לאו גאולה דגלות היא, אלא שיגאלנו מן הצרות

ויהי לי שור וחמור וגו' (לב-ו). במדרש (ב"ר עה-ו) שור זה משוח מלחמה שנאמר (דברים לג-יז) בכור שורו הדר לו, חמור זה מלך המשיח שנאמר (זכריה ט-ו) עני ורוכב על חמור וגו' ע"כ.

ונראה על פי מה שכתוב בנועם אלימלך בפרשתנו לבאר הטעם ששלח יעקב לעשו מלאכים (לבס"ד), ולא שלוחי בני אדם, וגם למה אמר להשלוחים בביתו 'אדוני' על עשו. וגם מהו לאדוני 'לעשו', הוי ליה למימר לאדוני עשו. וכתב דהנה דרך הצדיק בדברו עם אנשים, אזי הוא מדקדק בדבריו להשכיל שיהיו דבריו נשמעים במשמעותיהם, אחד דברים כפשוטן לאיש המדבר עמו, שנית הוא עיקר תוכן דבר שמכוין באותן הדיבורים שיהיו תפלה ותחנונים לפני המקום ברוך הוא וברוך שמו. והכוונה בזה שמסתיר דבריו של התפלה בהדיבורים שמדבר עם האדם. ואינו מתפלל תפלתו הצורך לו בפירוש, הוא למען המקטרג שלא יבין כוונתו בדבריו שמכניס בהם תפלה, ולא יקטרג עליו כי אינו יודע שזה הוא מתפלל.

ועל פי הדברים האלה יעלה הכל על נכון, מה ששלח מלאכים ממש ולא אנשים שלוחים, כי כוונתו של יעקב היה שהמלאכים ידברו אל עשו דברים כאלה שיהיו דברי ריצוי אל עשו, וגם שיהיו דברי רצון בתפלה ובתחנונים לפני המקום, להיותם מליצי יושר לפני המקום ברוך הוא עבורו, ולכן היה נוח לו וטוב ליעקב לשלוח מלאכים ממש, כי מי הוא האיש שיוכל להיות מליץ יושר לפני ה' כמלאך ה' צבאות. וכדאיתא באמת במדרש (תחומא ישן וישלח) שהמלאכים האלה היו מיכאל גבריאל רפאל שהם מליצי יושר תמיד על ישראל. וזהו שאמר יעקב אל המלאכים, כה תאמרין, רוצה לומר באופן זה ובכוונה זאת תאמרין כל דבריכם אשר תדברון, דהיינו לאדוני, רוצה לומר שיהיה כוונתכם לאדון הכל הוא הבורא יתעלה זכרו לעד. וגם דברים כפשוטן לעשו שיהיה דברי ריצוי לעשו.

הבאות עלינו תמיד, דהא ברכת קיבוץ ובנין ירושלים וצמח דוד יש לכל אחת ואחת ברכה לעצמה לבד מגאולה זו, אפילו הכי, כיון דשם גאולה עלה קבעוה בשביעית].

ויש לומר עוד בטעם שתיקנו גאולה בשביעית, דלכאורה ברכה זו היא על גאולה פרטית של כל אחד מצרותיו. והוא כי כל ברכאן דלעילא ותתא ביומא שביעאה תליין (וזה"ק ח"ב פח.), וכמו שנאמר (בראשית ב-ג) ויברך אלקים את יום השביעי. ואמרו (שבת קיח.) כל המענג את השבת נותנין לו נחלה בלי מצרים. ונרמז בזה כי זוכה לנחלתו שיגיע לו בלי מצרים, צער ועגמת נפש. וכמו שפירש מרן מהר"ש מבעלזא זי"ע מה שאומרים בברכת המזון בשבת קודש, שלא תהא צרה ויגון ואנחה ביום מנוחתנו, ולכאורה למה מבקשים רק על שבת ולא גם על ימי השבוע. ופירש כי האות ב' של ביום מנוחתנו הוא כמו בשביל וכמו בעבור (עיין רש"י דברים א-א), ובגלל יום מנוחתנו לא יהיה לנו צער ויגון לעולם, כי השבת זכותה גדולה שתגן עלינו לעולם ע"כ. ולכן תיקנו התפלה על גאולה הפרטית מהצרות בברכה השביעית, שהיא נגד יום השבת, ויברך אלקים את יום השביעי, ובזכותה לא תהא לנו צרה ויגון ואנחה.

*

ואמרו שם עוד, ומה ראו לומר קיבוץ גליות לאחר ברכת השנים, דכתיב (יחזקאל לו-ח) ואתם הרי ישראל ענפכם תתנו ופריכם תשאו לעמי ישראל כי קרבו לבוא [אלמא קיבוץ גליות בעת ברכת השנים היא] ע"כ. הרי לנו כי קודם קיבוץ גליות יברך ה' אותנו בשנים טובות. ודבר זה אנו רואים כעת לעינינו, שאנו עומדים סמוכים לזמן גאולתנו במהרה, ומעת חורבן בית מקדשינו לא היה לישראל שפע והרחבה בכל הענינים כמו בזמנינו כעת במלכות של חסד.

אך הדבר צריך ביאור, וטעמא בעי, למה באמת קיבוץ גליות תהא בזמן ברכת השנים, ומשמע שתהא כבר קודם קיבוץ הגליות. ואיתא בגמרא (סנהדרין צח.) דאין לך קץ מגולה יותר מפסוק הזה ע"ש. וגם להבין למה הקדימו בתפלת י"ח התפלות על עניני הגשמיים, גאולה מצרות, רפואה, ברכת השנים, קודם עיקרי התפלות על הגאולה שלימה של השיבה שופטינו כבראשונה עד ברכת צמח דוד.

ונראה דהנה מעיקרי האמונה, אני מאמין באמונה שלימה בביאת המשיח, ואף על פי שיתמהמה עם כל זה אחכה לו בכל יום שיבוא. ומבואר ברמב"ם (ה' מלכים יא-א) דלא די במה שמאמין בביאתו, אלא יש גם לחכות עליו, וכל מי שאינו מאמין במלך המשיח, 'או מי שאינו מחכה לביאתו, לא בשאר נביאים בלבד הוא כופר, אלא בתורה ובמשה רבינו וכו' ע"ש. ואין החיכוך לביאת המשיח בשביל טובותינו, לצאת בני חורין מגלות האומות, אלא

עבור כבוד שמים, שכינתא בגלותא, שיתגדל ויתקדש שמיא רבא, וכל בני בשר יקראו בשמך, והיה ה' למלך על כל הארץ, ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד.

בדרך כלל כאשר האדם נמצא במצב עגום, חיסור פרנסה, מאורעות הפוגעות בו, או מתעורר בתשוקה להגאולה, שבזה יצא מצרה לרווחה, אבל כאשר מצליח ולא חסר לו כלום, לא איכפת ליה כל כך לחכות לביאתו. ועל דרך שיסופר על הרה"ק בעל מאור עינים זי"ע שהיה פעם על הדרך בקרעטשמע, ובליילה ערך תיקון חצות בבכיות, ושמע הבעל הבית הכפרי ונכנס אליו ושאל לשלמו, למה הוא בוכה. והשיב שמבקש על ביאת משיח שיגאלנו, ויקבצנו יחד לעלות לארצינו הקדושה. והלך וסיפר לאשתו, ואמרה לו שיבקש ממנו שלא יתפלל על זה, כי איך נוכל לעזוב רכושנו ובהמותינו כאן, ונעלה בעירום ובחוסר כל. והלך וסיפר להמגיד דברי אשתו. והשיב לו הלא סוף כל סוף יש לנו צרות רבות מהגויים, ואז נפטר מזה. הלך שוב לאשתו ואמר לה דברי המגיד. והשיבה שתאמר לו, שיתפלל לה' שיקבץ כל הגויים ויוליכם לארץ ישראל, ואותנו ישאיר כאן עם רכושנו. וזה צחוק מכאיב, כי כמה פעמים כאשר האדם מסודר בגשמייתו בהון ובעושר, יוכל לעלות במחשבה מה חסר לנו כאן. אבל האמת היא, כי החיכוך לביאת המשיח אינו בשביל טובותינו וצורכינו, אלא לכבוד שמים, לתקן עולם במלכות שד"י, ויחזור העבודה לבית מקדשינו.

ובדרשות חתם סופר לז' אב (שז., ובנדמ"ח דרוש ג) פירש הכתוב (תהלים מז-ד) ידבר עמים תחתינו ולאומים תחת רגלינו, יבחר לנו את נחלתינו את גאון יעקב וגו'. כי ידוע כי כל התורה היא בבחירה ולא בהכרח, וידוע גם כן מה שאמרו חז"ל (ספרי ר"פ ראה) אתה תומיך גורלי (תהלים טז-ה), שהקב"ה הניח את ידינו על חלק הטוב ואמר ובחרת בחיים (דברים ל-ט). וכתב הרמב"ן בפרשת מסעי על הפסוק (לג-ג) והורשתם את הארץ וישבתם, שהיא מצות עשה מפורשת לישיב בארץ הקדושה. והנה כשאין לנו חנינה על פני כל הארץ, ורק הארץ הזאת, אם כן לא נקיים מצות עשה זו כי אם בהכרח ולא יוכח בחירתנו אותה ברצון לשם ה', אך כשיש לנו טוב ארצות הגוים, ולא נבחר לשבת כי אם בה, אזי נקיים מצות עשה הנ"ל ברצון נפשנו. וכבר כתבנו כי הקב"ה תומיך גורלנו ומניח ידינו על החלק הטוב לומר את זה תבחרו לכם. וזהו שאמר הכתוב, ידבר עמים תחתינו ולאומים תחת רגלינו באופן שנוכל לשבת בארצם כרצוננו, ואחר כך יבחר לנו את נחלתנו, ובזה יוכח שהיא בבחירה ולא בהכרח ע"כ.

ולכן קודם קיבוץ גליות יברך ה' את עמו בברכת השנים, ויברך שנותינו כשנים הטובות לברכה, שיהיה לנו שפע רב בגלות, ואף על פי כן לא נהיה שביעי רצון בזה,

דבר זה תחלה, בשעה שאמר דברים אלו לאברהם, ששם נאמר 'אולי', כי אם אך עכשיו בשעה שחזר על הדברים האלה. ואמר הרה"ק בעל אמרי אמת מגור זצ"ל כי הצדיק במחיצתו מושפע ממנו קדושה על כל הנלוים אליו. ולכן בתחלה כשהיה במחיצתו של אברהם אבינו, היה אליעזר מושפע מקדושתו, ולא עלה על דעתו שום נגיעה עצמית, עכשיו משנתרחק ממחיצתו של אברהם, ועומד בבית בתואל, אז נולדה בו נגיעה זו ע"כ.

ועל דרך זה היה בהמרגלים, כל זמן שהיו עומדים במחיצתו של משה, עניו מאד מכל האדם, היה קדושתו מושפע על כל סביבתו, ולא עלה על דעתם לעשות דבר שלא כהוגן בשביל נשיאותם, וכולם אנשים כשרים ראשי בני ישראל. לא כן כאשר עזבו מחיצתו של משה, אז התעורר בלבם הנגיעה של השררה ונכשלו. ולכן ייעץ ה' את משה בתורת עצה טובה, שמשה גם כן ילך עמם, או הוא בפועל או על כל פנים רוחו תלוה אותם, שלא יכשלו על הדרך במחשבה של נגיעה מכבודם. ואמר לו שלח לך אנשים, שישלח אותם יחד גם עמו. אך זה בתורת הצעה, לדעתך, אם תרצה שלח לך, אבל לא צוה לו על זה ע"כ.

ומצינו כיצא בו גם בפרשתנו, ותגש גם לאה וילדיה וישתחוו, ואחר נגש יוסף ורחל וישתחוו (לג-ו). וברש"י בכולן האמהות נגשות לפני הבנים, אבל ברחל יוסף נגש לפניו, אמר אמי יפת תואר שמא יתלה בה עיניו אותו רשע, אעמוד כנגדה ואעכבנו מלהסתכל בה, מכאן זכה יוסף לברכת (מט-כב) עלי עין (ב"ר עה-ז) ע"כ. והקשה הרה"ק בעל בית ישראל מגור זצ"ל, דמה הועיל יוסף שהעמיד עצמו לפני רחל, הלא אחר כך תעבור גם רחל ותשתחוה, ואז יראה אותה עשו. ואמר כי עשו אחר שהציץ בצורת קדשו של יוסף הצדיק, המופלא בקדושתו קדושת יסוד, נשפע עליו מגודל קדושתו, שלא נתן עוד עיניו ברחל ודפח"ח.

והנה עשו לא ראה את יעקב זה עשרים שנה, ובימים הללו נתעלה יעקב בקדושתו מאד, עד שזכה ויקרא לו א-ל אלקי ישראל (לג-ב). וברש"י שהקב"ה קראו ליעקב א-ל (מגילה יח.) ע"כ. אם כן פגש עשו כביכול עם א-ל, וראיית צורת קדשו השפיע גם על רשע כעשו להכנע לפני הקדושה. ומבואר בלקוטי תורה להאר"י (עובדיה) וז"ל, הנה עשו היו ניצוצי קדושה וכו' שלו גנוזות בפיו, בסוד כי ציד בפיו (כה-כח), ולכן כשחתך חושים ראשו, דלג הראש למערה ונקבר עם יצחק (סוטה יג, תרגום יונתן בראשית נ"ג), כי הקדושה היתה בראשו לבד, לכן נקבר שם וכו'. ומהקדושה ההוא יצאו גרים ראשי ישראל, שמעיה ואבטליון, רבי מאיר ורבי עקיבא ע"ש. ולכן כאשר ראהו רץ לקראתו וישקוהו, כי נתעוררו הניצוצי קדושה שהיה בראשו ובפיו, עד שנשקו ליעקב.

*

אלא ישתוקקו לעזוב הכל ולעלות לציון ברנה. ולכן הקדימו גם כן בברכות שמונה עשרה, על עניני צרכי הגוף של האדם, מתחלה ברכת הגאולה, שיראה בענינו ויגאלנו גאולה שלימה מצרותינו, וכמו שפירש מרן מהר"ש מבעלזא זי"ע (בזמירות שב"ק) שתרחמני עוד בגלותי לגאלני, היינו שכאשר עדיין עוד בגלות, גם כן יגאלנו מהצרות הבאות עלינו, להושיע לכל אחד מה שצריך להוושע ע"כ. ושוב מתפללים על רפואה וברכת השנים. וגם אחרי שיענה לנו על תפלותינו אלו, אין אנו שביעי רצון, אלא משתוקקים על קיבוץ גלות וצמיחת בן דוד ובנין ירושלים.

ונחזור לענינינו, שזכות זה רימו יעקב אבינו בתפלותיו על הדורות העתידות, שראויין הם להנצל מעשו, בזכות שהם משתוקקים על הגאולה, וכאלפיים שנה בגלות עדיין הם מאמינים ומחכים לביאתו, וזכות נטרונא תעמוד להם. ועל כן הזכיר ויהי לי שור וחמור, הזכות שאנו מצפים ומחכים למשיח בן יוסף שהוא שור, ומשיח בן דוד רוכב על החמור. ורימו החיכוי לביאת המשיח באמירתו ויהי לי שור וחמור, שגם כאשר לא חסר לנו שום דבר בהגלות, ויש לנו שפע ועומדים ברום המעלה, ויהי לי שור וחמור צאן ועבד ושפחה, לא מסתפקים בזה, וערגה נפשם ומשתוקקים לביאת המשיח עני רוכב על החמור.

*

והנה עשו בא מתחלה עם ארבע מאות איש לפגוע ביעקב, אמנם כאשר ראה צורתו של יעקב נאמר, וירץ עשו לקראתו ויחבקוהו, ויפול על צואריו וישקוהו (לג-ד). וברש"י נכמרו רחמיו באותה שעה ונשקו בכל לבו ע"ש. ונראה בביאורו, ומתחלה אקדים מה שפרשתי בחלום הלילה שבוע זו, בענין המרגלים, שלח לך אנשים ויתורו את ארץ כנען (במדבר יג-ב). ולכאורה האי 'לך' אין לו ביאור. וברש"י פירש לך לדעתך, אני איני מצוה לך, אם תרצה שלח ע"כ. ויש לומר בהקדם לבאר מה שאמר הכתוב, וישלח אותם משה וגו' כולם אנשים ראשי בני ישראל המה (יג-א). וברש"י כל אנשים שבמקרא לשון חשיבות, ואותה שעה כשרים היו ע"כ. ולכאורה יש להבין דמבואר בזהר (פ' שלח קנח). דהמרגלים לא רצו שיכנסו לארץ ישראל, כי רישי דישאל היו, ואמרו אי יעלון ישראל לארעא, נתעבר אנן מלמהווי רישין, וימנו רישין אחרנין, דהא אנן זכינן במדברא למהווי רישין, אבל לא נזכה בארעא וכו' ע"כ. ויש להבין הלא ידעו כל זאת גם מתחלה, ואף על פי כן היו כולם כשרים, ומה נתהוה בנתיים שחששו ליכנס עבור נשיאותם שיתבטל.

ונראה דהנה מצינו באליעזר עבד אברהם, שסיפר בבית בתואל שאמר לאברהם אלי לא תלך האשה אחרי (כד-ט). וברש"י אלי כתיב, בת היתה לו לאליעזר, והיה מחזור למצאו עילה שיאמר לו אברהם לפנות אליו להשיאו בתו (ב"ר נט-ט) ע"כ. והקשו המפרשים, מדוע לא רמו אליעזר

והנה המלאך אמר ליעקב, לא יעקב יאמר עוד שמך כי אם ישראל, כי שרית עם אלקים ועם אנשים ותוכל (לב-כט). והענין הוא, כי נפש חיה הוא שמו (בראשית ב-יט). ובשם האדם שם הוא חיותו (עיי' אור החיים (דברים כט-יט), ובבאר מים חיים בראשית ב-יט). וכנראה שגם תפקידו של האדם המוטל עליו לתקן בעולם נרמז בשמו, כי זהו באמת שורש חיותו. ויש בכל אות משמו מילוי, ומילוי דמילוי, אשר בהם נרמזו תפקידו. והנה שם יעקב ניתן לו מאת ה' עצמו, ויקרא שמו יעקב (כה-כו), הקב"ה בעצמו קראו כן (תנחומא שמות ד). והענין כי בהיות שמצבו בחיים תהא להתמודד עם עשו ולבן, ועם עקש תתפתל (תהלים יח-כו), להיות אחיו ברמאות (רש"י כט-יב), על כן היה נקרא יעקב, ששורשו לשון מרמה, שזה תהא מתפקידו בחיים. ולא בכדי אמר עשו, הכי קרא שמו יעקב ויעקבני זה פעמים, את בכורתי לקח, והנה עתה לקח את ברכתי (כו-לו). והשיג דזה באמת שורש שמו לאמיתו. אמנם כעת אשר שרית עם אלקים ועם אנשים, עשו ולבן, כבר השלים תפקיד זה של ערמימות שהוצרך לו, ומעתה תתן אמת ליעקב (מייכה ז-ב), ולכן לא יקרא עוד שמך יעקב כי אם ישראל, מעתה נעשית שר וחשוב, ושרית על כולם. [שוב הראוני בשפת אמת (תרנו) שכתב, כי השם של האדם הוא מה שנברא לתקן אותו הענין שנקרא שמו עליו, ולכן הרשעים שוכחים את שמם בקבר. ויעקב לא זו שתיקן את שמו, אבל זכה עוד להיות נקרא שמו ישראל, כי כבר תיקן שם יעקב עכ"ל].

*

ובענין זה היה נראה לבאר מה שנאמר, ויאמר אלקים וגו' יעקב יעקב, ויאמר הנני וגו' (מו-ב). וברש"י יעקב יעקב לשון חיבה (תו"כ ויקרא א) ע"כ. ובפשטות הכוונה על פי מה שפירשו מה שכתוב (שמואל א כ-כו) ויפקד מקום דוד, ויאמר שאול אל יהונתן בנו מדוע לא בא בן ישי גם תמול גם היום אל הלחם, ויען יהונתן את שאול, נשאל נשאל דוד מעמדי עד בית לחם, ויאמר שלחני נא כי זבח משפחה לנו בעיר וגו', על כן לא בא אל שלחן המלך. ויחר אף שאול ביהונתן ויאמר לו, בן נעות המרדות הלוא ידעתי כי בוחר אתה לבן ישי וכו'. דזה דרכן של בני אדם שימנעו מלקרוא את השונא בשמו, ועל כן שאול שהיה שונא לו קראו 'בן ישי', ולא בשם דוד. ויהונתן ענה לו נשאל נשאל 'דוד' כי אהב אותו, ועל כן קראו בשמו ולא בן ישי. ועל זה חרה אף שאול וטען הלא בוחר אתה לבן ישי דייקא ע"כ. (ועיי' שמן ראש

חלק א-ח (פ' במדבר כ:). ואם כן הקורא שם חבירו פעמיים, הרי יש בזה חיבה יתירה. (וכן מבואר ברש"י בראשית כב-יא).

ויש לומר עוד, דאיתא בגמרא (יומא כ:). השטן בגמטריא שלש מאות וששים וארבעה הוי, בהני אית ליה רשותא לאסטוני, ביומא דכפורי לית ליה רשותא ע"כ. ובשו"ת מהר"י ווייל (סימן קצב) דביום זה גם כן אין יצר הרע שולט בו, ועל כן ניתן יום זה לכפרה לישראל, דכיון דאין יצר הרע שולט בו, בקל יוכל האדם לעשות תשובה ביום זה עכ"ל. והיינו כי הוא השטן הוא היצר הרע (בבא בתרא טו.). וכחו של יעקב היה שגם בהשס"ד ימים שהיצר הרע שולט, לא היה יכול לו. וכמאמרם (שם יז). שלא שלט יצר הרע ביעקב דכתיב ביה (לג-יא) כל ע"ש. והנה שני פעמים 'יעקב' עולה שס"ד, וזהו החיבה ליעקב, שהיצר הרע ששולט שס"ד ימים לא היה יכול לו. וברמתיים צופים פירש מה שאמר המלאך ליעקב, למה זה תשאל לשמי (לב-ל), כי אחר שניצח יעקב את השטן, שרו של עשו, ניתן לו השם ישראל, שכאשר נוסף למנין 'יעקב' את מנין 'שטן', הרי זה עולה 'ישראל'. ואם כן למה לך לשאול את שמי, הלא מתוך זה שניתן לך עתה השם 'ישראל', יכול אתה לדעת מהו שמי, ולשם מה אתה שואל ע"כ.

ולענינינו יש לומר עוד, דידוע מה דאיתא (מסכת שמחות כב) דלעתיד כשבא ליתן דין וחשבון שואלין את שמו, והרשעים שוכחין את שמם וכו' ע"ש. (ועיי' חסד לאברהם מעין ה' נהר ב, וראשית חכמה שער היראה פרק יב). ובערבי נחל (פ' פנחס) כתב, דלכאורה דבר פלא ותימא הוא, דמה זה ועל מה זה לא ידע שמו ע"ש. ולפי מה שנתבאר כי בשם האדם נרמזו תפקידו המוטל עליו לתקן בעולם, על כן בצדיק שמשלים תפקידו, מתעצם נשמתו בשמו והיו לאחדים, שתיקן כל מה שהיה מוטל עליו בשמו, לא כן הרשעים שלא השלימו תפקידם שבשם, אין בעצמותם שום קשר לשם, ולכן הוא נשכח ממנו. וזהו סימן להרשע, שלא מילא תפקידו, כי שמו נשכח ממנו.

ומעתה צדיק העובד ה', ומשלים תפקידו בעולמו כמו שנרמז בשמו, הרי הוא מתעצם בשמו, ושמו יעקב, והוא עצמו בעצמותו גם כן יעקב, לא כן הרשע לא התעצם בשמו, ואין עליו רק שמו. אבל הוא עצמו במעשיו רחוק מאד משמו. ולכן יעקב יעקב הוי לשון חיבה, שמורה על מעלתו, שהשלים עצמו כולו כמו שמו, ולכן הוא מחובב אצל ה'.

הגליון הזה נתנדב על ידי

<p>לעילוי נשמת הרב ר' דוד הכהן רובין שליט"א לרגל השמחה השרויה במעונו בנישואי בתו למול מזב</p>		<p>לעילוי נשמת הר"ר אליעזר ע"ה ב"ר שלום יוסף שטייף נ"ו נפטר ב"ט בסלו תשנ"ג לפ"ק ת.נ.צ.ב.ה.</p>	
<p>לעילוי נשמת הרבנית הצדיקת מרת דגנה ע"ה בת הגה"ק רבי חיים יהודה הלוי דייטש זצוק"ל - דומ"ץ מאקאווא אשת כ"ק הגה"צ אב"ד סאמבאטהעלי זצוק"ל נפטר ביום ערב חנוכה שנת תשנ"ג לפ"ק ת.נ.צ.ב.ה.</p>		<p>לעילוי נשמת מוה"ר ר' יצחק דייטש הי"ו לרגל השמחה השרויה במעונו בנישואי בתו למול מזב</p>	
<p>מוה"ר ר' אהרן נאה הי"ו לרגל השמחה השרויה במעונו בהולדת בתו למול מזב</p>	<p>מוה"ר ר' בנימין טויבער הי"ו לרגל השמחה השרויה במעונו בהולדת בנו למול מזב</p>	<p>מוה"ר ר' יעקב גראס הי"ו לרגל השמחה השרויה במעונו בנישואי בתו למול מזב</p>	<p>מוה"ר ר' יוחנן אליעזר ב"ר כ"ץ הי"ו לרגל השמחה השרויה במעונו בארוס בתו למול מזב</p>